

TRANSPORDIAMET

Raasiku Vallavalitsus
raasiku.vald@raasiku.ee
Tallinna mnt 24
75201, Harju maakond, Raasiku
vald, Aruküla alevik

Teie 20.09.2021 nr 4-3/2-13

Meie 23.09.2021 nr 7.1-2/21/22671-2

**Riigitee nr 11300 Lagedi-Aruküla-Peningi km
11,40-13,86 jalgratta- ja jalgte (sh valgustuse)
põhiprojekti koostamise nõuded**

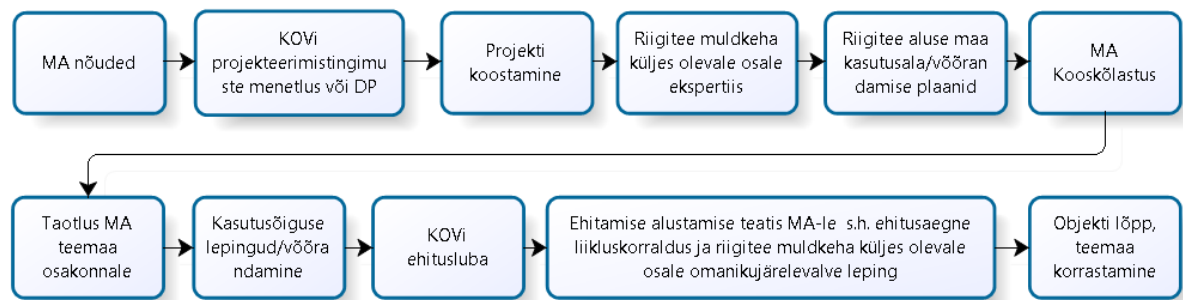
Olete esitanud Transpordiametile arvamuse avaldamiseks projekteerimistingimuste määramise korralduse eelnõu koos seletuskirjaga riigitee 11300 Lagedi-Aruküla-Peningi äärse kergliiklustee I etapi (lõigul km 11,4-13,9, so riigitee 11304 ristmikust kuni Kalesi bussipeatuseni) rajamise ehitusprojekti koostamiseks. Lisatud on kergliiklustee asukoha, sh I etapi asukoha skeem (Lisa).

Transpordiamet väljastab nõuded Harju maakonnas Raasiku vallas riigitee nr 11300 Lagedi-Aruküla-Peningi km 11,40-13,86 kaitsevööndiga kattuvale maa-alale valgustatud jalgratta- ja jalgte (edaspidi JJT) ehituse põhiprojekti (edaspidi projekt) koostamiseks.

JJT on kavandatud kohaliku teena ning ei kuulu riigitee koosseisu, mistõttu annab JJT ehituseks ehitusloa kohaliku omavalitsuse üksus (KOV) ehitusseadustiku (edaspidi EhS) § 39 lg 1 ja § 101 lg 1 alusel. Ehitusloa saab anda peale Transpordiameti poolset projekti kooskõlastust ja vajadusel riigitee aluse maa kasutusõiguse ja/või võõrandamise lepingute sõlmimist.

Vastavalt EhS § 99 lg 2 annab tee, välja arvatud riigitee, projekteerimistingimused koos liikluskorralduse nõuetega KOV. Arvestades avaliku huvi ja potentsiaalse maade võõrandamisega KOVile soovitame korraldada JJT projekteerimistingimuste andmine avatud menetlusena või detailplaneeringu alusel. Mõlemal juhul palume lugeda meie nõuded menetluse sisendiks.

Meie huvi on riigitee püsimine ja korrakohane kasutamine. Nendel erandjuhtudel, kus on vajadus JJT ehitada lõiguti riigitee mulde külge, tuleb vähemalt projekti sellele osale koostada ekspertiis ning ehitamine peab olema kaetud omanikujärelevalve lepinguga.

Võttes aluseks EhS ning majandus- ja taristuministri 5.08.2015 määruse nr 106 „Tee projekteerimise normid“ lisa „Maanteede projekteerimismäärused“ (edaspidi normid), esitab Transpordiamet § 99 lg 3 alusel **nõuded** riigitee 11300 Lagedi-Aruküla-Peningi km 11,40-13,86 kaitsevööndisse **projekti koostamiseks**:

1. JTT ehitamiseks koostada teeprojekt (edaspidi projekt) põhiprojekti staadiumis vastavalt majandus- ja taristuministri 09.01.2020 [määrusele nr 2](#) „Tee ehitusprojektile esitatavad nõuded“.
2. Projekti koostaval ettevõtjal või isikul peab olema EhS kohane tee ehitusprojekti koostamise ja valgustuse projekteerimise pädevus.
3. Projekti koostamisel juhendada kehtivatest seadustest, normdokumentidest, standarditest ja Transpordiameti [juhenditest](#).
4. JTT ja selle koosseisu kuuluvad rajatised projekteerida üldjuhul väljapoole riigitee alust maaüksust.
5. Juhul kui JTT projekteeritakse erandkorras riigitee alusele maale, tuleb projekti koosseisus lahendada JTT aluse maa kasutusõigus või võõrandamine. Esitada kasutusõiguse plaanid (IKÕ plaanid) isikliku kasutusõiguse seadmiseks või krundijaotuskavad riigitee aluse maa võõrandamiseks. Plaanidel tuua eraldi välja riigitee aluse maa kasutusse andmine JTT ja tehnovõrgu teenindamiseks (teevalgustus, side- ja elektripaigaldised, sademeveekanalisatsioon vms).
6. Peale projekti kooskõlastust esitada taotlus Transpordiameti teemaa osakonnale maantee@transpordiamet.ee riigitee aluse maa kasutamiseks andmiseks või võõrandamiseks.
 - 6.1. Juhul kui on kasutamiseks andmine, palume täita taotluse blankett „Riigivara kasutamiseks andmise ja isikliku kasutusõiguse taotlus jalgratta- ja jalgte ehituseks“. Taotluste blanketid leiab <https://www.transpordiamet.ee/uudised-ametist-ja-kontakt/dokumendid/blanketid#riigimaa-kasutusigu> Märge, et JTT IKÕ, JTT valgustuse IKÕ ja tehnovõrkude IKÕ eeldavad eraldi taotlusi.
 - 6.2. Juhul kui on võõrandamine, siis arvestada, et riigitee aluse maa võõrandamine JTT ehituse eesmärgil on riigivara valitseja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi kaudu Vabariigi Valitsuse pädevuses vastavalt riigivaraseadusele (edaspidi RVS).
7. Teostada projekti koostamiseks vajalikud geodeetilised uuringud vastavalt majandus- ja taristuministri 14.04.2016 [määrusele nr 34](#) „Topo-geodeetilisele uuringule ja teostusmõõdistusele esitatavad nõuded“. Lisaks määruses toodule arvestada alljärgneva:
 - 7.1. Riigitee mõõdistada vastavalt Maanteeameti peadirektori 13.05.2008.a kk nr 102 kinnitatud nõuetele „Täiendavad nõuded topo-geodeetilistele uurimistöödele teede projekteerimisel“
 - 7.2. Projektiga hõlmatud alal mõõdistada riigitee ja sellega külgnev ala min 20 m laiuses. Mõõdistada ala piki riigiteed ja ristuvad teed, kraavid, vooluveekogud vähemalt 50 m projekteeritava trassi asukohast mõlemas suunas.
 - 7.3. Mõõdistusala ja uuringud peavad olema piisavad projekti koostamiseks ja kontrollimiseks.
 - 7.4. Mõõdistada olemasolevad riigitee truubid ning hinnata truupide seisukord (vaatlus,

- pildistamine). Hinnang koos vajaliku pildimaterjaliga lisada seletuskirja.
- 7.5. Projekti kooskõlastamiseks esitamise hetkel peab olema geodeetilise mõõdistuse sh kooskõlastuste vanus kuni üks aasta.
8. Juhul kui JTT projekteeritakse erandkorras riigitee muldele, tuleb teostada geoloogilised uuringud riigitee muldkeha kohta vastavalt Majandus- ja taristuministri 24.04.2015 [määrusele nr 32](#) „Ehitusgeoloogilisele uuringule esitatavad nõuded“. Puurimine teostada südamikpuurimisega, puuri läbimõõt vähemalt 112 mm. Kõik vajalikud puuraugud riigitee muldes puurida vähemalt 50 m (võid valida ka 25-100 m) tagant läbi kõigi tee konstruktsioonide ning vähemalt 0,5 m mulde alustesse pinnastesse (looduslikku mulla kihti ja turvast arvestamata so kokku muld + 0,5 m). Uuringute tulemusena saadud pinnaste iseloomustused nimetuste, plastsus- ja filtratsiooninäitajate ja niiskuspääskondadega kanda seletuskirja ja JTT pikiprofiilile.
 9. Selgitada välja ning arvestada kehtivate planeeringute ning varem koostatud ja koostamisel olevate tee- ja valgustusprojektidega.
Märgime, et Transpordiameti tellimisel on 2021 aastal koostatud „Riigitee 11300 Lagedi-Aruküla-Peningi km 11,4-16,4 Aruküla-Peningi lõigu rekonstrueerimise ehitusprojekt“. Palume tee ehitusprojekti lahendusega arvestada, sh kujutada tee ehitusprojekti lahendus joonistel (eraldi tingmärgiga).
 10. Projekti seletuskirjas ja joonistel käsitleda riigitee kaitsevööndit vastavalt EhS § 71 lg 2 ning kasutada [riikliku teeregistri](#) kohaseid teede numbraid ja nimetusi. Projekti seletuskirjas kirjeldada projekteeritud rajatiste paigutus riigitee suhtes (tee nr, nimetus, asukoha km).
 11. Projektis käsitleda JTT-ga seotud riigitee liikluskorraldust, liiklussagedust ning teisi vajalikke näitajaid, mis on avalikult kättesaadavad [riiklikus teeregistris](#).
 12. JTT ühendada olemasolevate teede, bussipeatuste ning tõmbekeskustega, et moodustuks katkestusteta teedevõrk.
 13. JTT eraldada riigiteest eraldusribaga, mille laius on määratud majandus- ja taristuministri 05.08.2015.a. määruse nr 106 „Tee projekteerimise normid“ lisas „Maantee ehitusprojekti ehitusnormid“ (edaspidi normid) [tabelis 7.5](#) (tase rahuldav). Eraldusriba on vajalik liiklusest tuleneva ohu vähendamiseks, sademevete ärajuhtimiseks ning teehoiutööde teostamiseks (sh lume vallitamine).
 14. Arvestada, et JTT projekteerimine riigitee muldesse on erandlik lahendus, mis on Transpordiameti igakordne kaalutusotsus ja vajab eelnevat kokkulepet. Saame nõustuda (EhS § 99 lg 3 alusel) madalama projekteerimistaseme kasutamisega või JTT projekteerimisega sõidutee muldesse lühikestel lõikudel (äärekivi/põrkepiirdega lahend) põhjendatud vajaduse korral (füüsiline takistus so olemasolev hoonestus), kui tagatud on liiklusohutus.
 15. Arvestada lahenduse koostamisel ja lisada seletuskirja, et äärekiviga ristlõike vms puhul võib riigitee muldkeha nõlva lahti kaevata maksimaalselt 30 päevaks.
 16. JTT projekteerida võimalikult pikas ulatuses ja asustusega ühele poole riigiteed ning vältida põhjendamatuid ristumisi riigiteega.
 17. Riigiteega ristumisel tagada Normide põhimõtetele vastav nähtavuskolmnurk (p 5.2.7.2 ja tabel 7.10) ja riigitee külgnähtavus (tabel 2.14). Projekteerida nähtavust piiravate takistuste (metsa, võsa, heki, aia vm likvideerimine (EhS § 72 lg 2)).
 18. Üksnes põhjendatult võib projektis näha ette uusi Normide p 5.2.1. põhimõtetele vastavaid ristumiskohti. Uusi ristumiskohti saab kavandada ainult läbi KOVi poolt väljastatavate jalgratta- ja jalgte projekteerimistingimuste või detailplaneeringu. Olevad ja uued ristumiskohad tähistada eri värvi tingmärkidega. Ristumiskohtade rajamise ja ümberehitamise lahendused koos põhjendusega käsitleda projektis.
 19. Projekteerida JTT katend, vajadusel riigitee katend laiendustel ja riigitee katete taastamine (koos materjalidele esitatavate minimaalsete nõuetega).
 20. Koostada JTT tüüpriistlõiked iseloomulikest kohtadest koos külgsuuna maanteega (kinnistu piirid, katted, muldkeha, veeviimarid, valgustus, tehnovõrgud jms). Joonistel määrata projekteeritud tee-elementide kaugused sõidutee (riigitee rekonstrueerimise projekti järgest)

- välimisest servast.
21. Koostada JJT ja vajadusel riigitee liikluskorraldus vastavalt projekteeritud lahendusele. Riigiteele paigaldatavad liiklismärgid projekteerida vastavalt standardile EVS 613. Liiklismärgid peavad olema paigaldatud tšingitud postidel (Tuulerõhk – WL4 (EVS-EN 12899-1 tabel 8, lumekoormus sahkamisest - DSL1-DSL3)). Projektis näidata olemasolevad, likvideeritavad ja projekteeritud liikluskorraldusvahendid.
 22. Projekteerida sademevete ärajuhtimise lahendus ja esitada vertikaalplaneerimise joonis. Lahendus peab tagama vete piki- ja põiksuunaline äravoolu projekteeritava ja olevate teede katetelt, muldkehast ja veeviimaritest. Joonistel näidata olemasolevad ja projekteeritud veeviimarid. Selgitada välja ja arvestada tööde maa-alal võimalike kevadiste ja sügiseste suurvetega.
 23. Seletuskirjas märkida, et enne ehituse algust tuleb koostada riigitee ehitusaegse liikluskorralduse projekt ja kooskõlastada Transpordiametiga.
 24. Lahendada projekti maastikukujunduse osa, milles määrata puhkekoha, pingi, aia, heki vm haljastuse asukoht ja rajamise nõuded.
 25. JJT Valgustamisel tuleb vältida sõiduteel liiklejate pimestamist vm häirivat ja eksitavat mõju. Koostatud JJT valgusarvutuses peab olema näidatud sõiduteele langeva heleduse L_m väärtused. JJT valgustamisel tuleb vältida sõiduteel liiklejate pimestamist vm häirivat ja eksitavat mõju. Riigiteele tohib JJT valgustitest sattuda heledust kuni $L_m=0,03 \text{ cd/m}^2$. Juhul kui JJT valgustamisel satub sõiduteele suurem keskmine heledus kui $L_m=0,03 \text{ cd/m}^2$, tuleb lahendada JJT ja sõidutee valgustamine tee/tänavavalgustusega või kombineeritult
 26. Enne valgustuspaigaldise üleandmist tellijale, teostada JJT valgustuse ehitaja poolt sõiduteele langeva valgustuse keskmise heleduse mõõtmised, veendumaks, et sõiduteele ei jõua JJT valgustitest heledust üle $0,03$ või $0,04 \text{ cd/m}^2$ kohta ning esitada valgustuse mõõtmise protokoll, mis vastab standardile EVS-EN 13201-4 :2015.
 27. Seletuskirjas esitada valgustusklassi valiku arvutuskäik vastavalt standardile CEN/TR 13201-1:2014 Teevalgustus. Osa 1: Valgustusklasside valik. Valida konkreetse asukohta sobivad valgustid ja mastide optimaalne paigutus kasutades valgusarvutusprogrammi.
 28. Mastid projekteerida liiklejate ohutuse tagamiseks väljapoole teedel nõutud vaba ruumi. Juhinduda vaba ruumi laiuse määramisel [Normide](#) tabelist 2.17 ja EVS 843 joonistest 5.2-5.5 ja ptk 10.6 Tänavavalgustus p 6. Juhul kui kitsastes tingimustes ei ole võimalik tagada teega külgnevat vaba ruumi, tuleb kavandada täiendavad liiklusohutuse meetmed (liiklismärgid, piirded, ohutuse standardile EVS EN 12767 klassile HE vastavad mastid).
 29. Konfliktalade (ristmikud, ülekäigurajad, bussipeatus vms) valgustamisel peab arvestama projekti koostamisel kõigi liikluses osalejate ohutuse tagamise ja võimalusel liiklusohutuse parandamisega tuginedes Normide p 8.3 ja tänavatel EVS 843 ptk 10.6 Tänavavalgustus.
 30. Teeületuskoha (-raja) spetsiaalse optikaga valgustuse projekteerimisel näha ette riigitee ja külgneva ala valgustamine teevalgustusega, et sõidukijuht märkaks õigeaegselt ületuskohale lähenevat kergliiklejat (EVS 843 ptk 10.6 Tänavavalgustus).
 31. Projektis esitada valgustusarvutus koos valgustite valgustehniliste parameetritega ning nende valgustustehniliste arvutuste tulemustega, mis peavad olema vastavuses kehtiva standardiga. Valgustusarvutused esitada vähemalt alljärgnevas mahus:
 - 31.1. hinnanguvälja isoliinide ja halliskaala mudelid, kus tingimused oleksid täidetud vastavalt etteantud valgustusklassile ning näidatud oleks riigitee, eraldusriba, JJT jt valgustatud alad (vajadusel näidata eraldi);
 - 31.2. planeerimisandmetesse lisada valgustusklass, valgusti võimsus, valgustist väljuv valgusvoog (lm), valgustipunkti kõrgus, mastide vahe kaugus, konsooli kalle, konsooli pikkus.
 32. Valgustusprojekti asendiplaani joonisele märkida: valgustusklass; valgusti number, võimsus, masti kõrgus, konsooli pikkus; mastide vahekaugused (m) ja kaugus sõidutee jt teede servast; toitekaablite iseloomulikud näitajad.
 33. Vältida tehnovõrkude paigaldamist riigitee alusele maale. Põhjendatud juhul ja eelneva kokkuleppe alusel lähtuda tehnovõrkude projekteerimisel riigitee alusele maale Normidest ptk 8 „Tehnovõrgud“ ja Transpordiameti juhendist „[Nõuded tehnovõrkude teemaale paigaldamise kavandamisele](#)“ ning lisaks tehnovõrkude valdaja esitatud tehnilistest tingimustest.
 34. Projektis näha ette ehitustöödega rikutud maa-ala (sh riigitee jt teede katendid, teepeenrad, muldkeha, veeviimarid vm) taastamine või korrastamine.

35. JTT projekteerimine era- või riigi omandis olevatele maaüksustele kooskõlastada maaomanikega krundijaotuskava/kasutusplaani alusel.
36. Projekt tervikuna kooskõlastada projektiga seotud tehnovõrgu valdajate, maaomanike ja ametkondadega.
37. Koostada kululoend vastavalt „Teetööde tehnilised kirjeldused“ kehtivale kirjeldusele.

Palume arvestada, et kohaliku omavalitsuse (KOV) tellimisel ehitatud JTT ja valgustus jääb KOV omandiks ja hooldamisele sõltumata asukohast ja ehitise aluse maa omandivormist. Kavandatava JTT ja valgustuse projekteerimise, maade omandamise, ehitamise ja omanikujärelevalve teostamise kulud kannab KOV.

Transpordiamet ei teosta põhiprojektide ekspertiisi ega vastuta projekti võimalike puuduste eest. Seetõttu palume huvitatud isikul tellida tee ehituse põhiprojekti ekspertiis vastavalt majandus- ja taristuministri 08.06.2015 [määrusele nr 62](#) „Nõuded ehitusprojekti ekspertiisile“ vähemalt osas kus JTT on erandkorras lõiguti riigitee muldkeha küljes. Ekspertiis tellida Transpordiameti poolt heakskiidetud projektlahendusele enne projekti kooskõlastamist/projektile nõusoleku andmist.

Projekt (tekstiline osa - pdf, digitaalsed joonised - nii pdf kui ka dwg või dgn, kooskõlastused – pdf või ddoc) esitada Transpordiametile Ehs § 70 lg 3 alusel nõusoleku saamiseks ja/või Ehs § 99 lg 3 alusel kooskõlastamiseks e-posti aadressil maantee@transpordiamet.ee.

Käesolevad nõuded on projekti lahutamatu osa, mis kehtivad 2 aastat allkirjastamise kuupäevast.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Marek Lind

juhtivspetsialist

projekteerimise osakonna taristu kooskõlastuste üksus

Lisa: Skeem 2: kergliiklustee asukoht

Merike Joonsaar

58627078, Merike.Joonsaar@transpordiamet.ee